

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΙΔΡΥΜΑ
ΙΚΑ
 ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
 ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΕΝΙΑΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Αθήνα, 19-11-2010

ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ

Αριθμ. πρωτ. 12420

Ταχ. δ/ση, Αγίου Κωνσταντίνου 16, 102 41, Αθήνα

Τηλ.: 210 5224055

ΠΡΟΣ ΙΚΑ-ΕΤΑΜ/

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΝ ΠΑΡΟΧΩΝ

ΘΕΜΑ: Δυνατότης-ή μη- παραιτήσεως από συνταξιοδοτικού δικαιώματος επί τω τέλει χορηγήσεως συμφερωτέρας παροχής από άλλων ασφαλιστικών φορέα.

Σχετικό το υπ' αριθμ. πρωτ. Σ82/3 από 5-11-2010 Υμέτερο.

Επί της υποθέσεως του σχετικού Σας γνωρίζομε ότι:

Ι.Α. Οι νόμιμες ατομικές διοικητικές πράξεις, από τις οποίες οι διοικούμενοι απέκτησαν δικαιώματα, δεν ανακαλούνται (απόφαση Συμβουλίου της Επικρατείας υπ' αριθμ. 453/1968) . Για την εφαρμογή του κανόνα αυτού, η έννοια του δικαιώματος δεν περιορίζεται στα δικαιώματα που αναγνωρίζονται από το ιδιωτικό ή το διοικητικό δίκαιο και παρέχουν αξίωση κατά της δημοσίας Διοίκησης ή των ιδιωτών για παροχή ή παρέλευση, αλλά είναι ευρύτερη και περιλαμβάνει την ωφέλεια την οποία ο διοικούμενος αντλεί από νομικές ή πραγματικές καταστάσεις και η ανατροπή των οποίων είναι αντίθετη προς τις αρχές της εύρυθμης και χρηστής διοίκησης (απόφαση Συμβουλίου της Επικρατείας υπ' αριθμ. 1171/1962) και της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικουμένου. Σύμφωνα με τον κανόνα αυτόν η ανάκληση των ατομικών επωφελών διοικητικών πράξεων αποκλείεται λόγω μεταγενέστερης διαφορετικής εκτίμησης (επειδή η Διοίκηση μετέβαλε ανηλήψεις) των δεδομένων που υπήρχαν κατά την έκδοση της πράξης και στα οποία η πράξη στηρίζεται (αποφάσεις Συμβουλίου της Επικρατείας υπ' αριθμ. 4045/1976, 4412/1987, 2277/1961, 1269/1966) καθώς και για λόγους σκοπιμότητας (αποφάσεις Συμβουλίου της Επικρατείας υπ' αριθμούς 1317/76, 3376/1982) . Ούτε μπορεί να ληφθούν υπόψη για τη στήριξη της ανακλητικής πράξης στοιχεία μεταγενέστερα της αρχικής κρίσης, τα

· οποία μπορούσαν ενδεχομένως να στηρίξουν την κατάργηση της αρχικής πράξης όχι όμως και την ανάκλησή της (απόφαση Συμβουλίου της Επικρατείας υπ' αριθμ. 1269/1966). Κατ'εξαιρέση από τον προαναφερόμενο κανόνα επιτρέπεται η ανάκληση νομίμων επωφελών ατομικών διοικητικών πράξεων για λόγους δημοσίου συμφέροντος (αποφάσεις Συμβουλίου της Επικρατείας υπ' αριθμ. 1974/1974, 2190/1978, 1061/1982) και μάλιστα επιτακτικού (Σ.τ.Ε. 616/1966, 1269/1966) προ του οποίου το ατομικό συμφέρον πρέπει να υποχωρεί (Σ.τ.Ε. /Πορίσματα νομολογίας 1961 σελ. 200) ανεξάρτητα από το αν έχει παρέλθει μακρύ χρονικό διάστημα από την έκδοσή τους (αποφάσεις Συμβουλίου της Επικρατείας υπ' αριθμ. 2708/1977). Η αντίθεση προς το δημόσιο συμφέρον μπορεί να στηρίζεται σε στοιχεία μεταγενέστερα από εκείνα που υπήρχαν κατά την έκδοση της πράξης ή και στην ουσιαστική επανεκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και των συνθηκών που υπήρχαν ή συνέτρεχαν κατά την έκδοση της πράξης (αποφάσεις Συμβουλίου της Επικρατείας υπ' αριθμ. 441/1984, 3818/1987, 4084/1988, 3402/1989). Επιτρέπεται επίσης η ανάκληση, αν ο διοικούμενος δεν συμμορφώνεται προς τους όρους από τους οποίους εξαρτάται η ισχύς της πράξης (αποφάσεις Συμβουλίου της Επικρατείας υπ' αριθμ. 5140/1983, 1592/1987) ή αν δεν συντρέχουν πλέον οι προϋποθέσεις, βάσει των οποίων εκδόθηκε η πράξη (απόφαση Συμβουλίου της Επικρατείας υπ' αριθμ. 1572/1983), ή αν πέρασε άπρακτη η προθεσμία που έθετε η πράξη στον διοικούμενο για ορισμένη ενέργεια (απόφαση Συμβουλίου της Επικρατείας υπ' αριθμ. 1123/1998), ή αν δεν τηρηθούν οι προϋποθέσεις που θεσπίζουν οι σχετικές διατάξεις, οι οποίες αποβλέπουν στην εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος (απόφαση Συμβουλίου της Επικρατείας υπ' αριθμ. 3932/1988). Εξάλλου, επιτρέπεται ελεύθερα η ανάκληση των νομίμων ατομικών διοικητικών πράξεων από τις οποίες δεν έχουν απορреύσει δικαιώματα του διοικουμένου κατά την προαναφερόμενη έννοια ή ευνοϊκές για τον διοικούμενο πραγματικές καταστάσεις (βλ. Αντωνίου Πετρόγλου «δίκαιον κοινωνικής ασφαλίσεως» σελ. 637) καθώς και εκείνων που περιέχουν την επιφύλαξη της ανάκλησης (Σ.τ.Ε. 696/1936) είτε η επιφύλαξη αυτή διατυπώνεται ρητά στην πράξη είτε προκύπτει από τις σχετικές διατάξεις (Σ.τ.Ε. 2383/1964 και 1799/1987).

Ι. Β. Σύμφωνα με γενική αρχή του δικαίου της κοινωνικής ασφαλίσεως, μετά την οριστικοποίηση της κρίσεως των αρμοδίων ασφαλιστικών οργάνων σε σχέση με το ασφαλιστικό ή το συνταξιοδοτικό αίτημα (που επέρχεται με τον τερματισμό της προβλεπόμενης από τη νομοθεσία διοικητικής διαδικασίας και την εξάντληση των ενδικοφανών προσφυγών ή την πάροδο των σχετικών προθεσμιών) δεν συγχωρείται, καταρχήν, η επάνοδος της Διοικήσεως και η ανατροπή εκείνων για τα οποία απεφάσισε οριστικώς, εκτός από τις περιπτώσεις, κατά τις οποίες, είτε

ασκείται από τον ενδιαφερομένο νεότερη αίτηση, στην οποία αυτός επικαλείται μεταβολή των προϋφισταμένων πραγματικών συνθηκών με βάση νεώτερα στοιχεία που αποδεικνύονται, οπότε η υπόθεση εισάγεται εκ νέου για να κριθεί εξ ύπαρξης, ως αυτοτελής περίπτωση, είτε υποβάλλεται από τον ασφαλισμένο νεώτερο συνταξιοδοτικό αίτημα αναφερόμενο σε υπόθεση που έχει κατά τα ανωτέρω οριστικώς κριθεί και ήδη ενόψει της τροποποιήσεως του νομοθετικού καθεστώτος, υπό την ισχύ του οποίου εκδόθηκε η απόφαση αυτή, είτε λόγω παγίας μεταβολής των νομολογιακών και δη των ερμηνευτικών απόψεων των αρμοδίων ανωτάτων δικαστηρίων, που επηρεάζουν καίρια τη σχετική κρίση των διοικητικών οργάνων σε βασικά ζητήματα σχετιζόμενα με τα επίμαχα ασφαλιστικά ή συνταξιοδοτικά θέματα (βλ. Σ.τ.Ε. 3613/79, 1803/80, 4045/80, Δ.Εφ.Αθ. 1262/1992: δελτίο εργατικής νομοθεσίας έτους 1993 σελ. 664).

Ι. Γ. Αναγνωρίζονται εξ άλλου (βλ. Αντωνίου Πετρόγλου «το επιτρεπτόν της παραίτησεως από δικαιώματος απονομής ασφαλιστικής παροχής» εις ε.δ.κ.α. Ζ' σελ. 545) ως δημοσίας τάξεως (και) οι περί κοινωνικής ασφαλίσεως διατάξεις, αφού σκοπούν στην προστασία των δικαιωμάτων των ασθενεστερών κοινωνικών τάξεων για την εξασφάλιση των στοιχειωδών προϋποθέσεων αντιμετώπισεως των δυσχερειών της ζωής των πολιτών και των μελών των οικογενειών των η οποία (εξασφάλιση) αποτελεί γενικό συμφέρον της πολιτείας διότι κατατείνει στην κοινωνική ευημερία και ειρήνη. Επομένως η ιδιωτική βούληση δεν δύναται να αποκλείσει την εφαρμογή των ή να ρυθμίσει διαφορετικά την υπό διατάξεων δημοσίας τάξεως ρυθμιζόμενη έννομη σχέση με αποτέλεσμα να είναι ανίσχυρη η παραίτηση από της αξιώσεως περί απονομής ασφαλιστικών παροχών: Βλ. γνωμοδότηση Ν.Σ.Κ. 754/1959, Εφετ. Αθην. 2440/1959, Εφετ. Αθην. 2335/1959, 1263/1960, Εφετ. Αθην. 2736/1960, 2735/1960, 2737/1960, Πρωτ. Αθην. 1809/1962, Πρωτ. Αθην. 21714/1963, Πρωτ. Αθην. 243/1964, Εφετ. Αθην. 2655/1963, Εφετ. Αθην. 272/1964, Εφετ. Αθην. 2499/1963 δημοσιευμένες αντιστοίχως στην ε.δ.κ.α. Α' σελ. 481, Β' σελ. 20, Β' σελ. 116, Β' σελ. 496, Γ' σελ. 24, Γ' σελ. 84, Γ' σελ. 184, Δ' σελ. 203, ΣΤ' σελ. 43, ΣΤ' σελ. 216, ΣΤ' σελ. 147, ΣΤ' σελ. 328, ΣΤ' σ. 141. Εκ τούτων παρέπεται ότι είναι ανίσχυρη και δεν παράγει έννομα αποτελέσματα η συναίνεση του διοικουμένου περί την ανάκληση ευμενούς για αυτόν νομίμου ατομικής διοικητικής πράξεως στον χώρο του δικαίου της κοινωνικής ασφαλίσεως Βλ. Αντωνίου Πετρόγλου «δικαίον κοινωνικής ασφαλίσεως» σελίδες 641-642. Σημειωτέον ότι το επιτρεπτόν της ανακλήσεως νομίμου ευμενούς ατομικής διοικητικής πράξεως τη συναίνεση του (ωφελουμένου) διοικουμένου που δέχεται ο Άρειος Πάγος με την υπ' αριθμ. 51/1968 (νομικόν βήμα έτους 1968 σελ. 471-472) απόφασή του δεν δύναται να τύχει εφαρμογής στο δίκαιο της κοινωνικής ασφαλίσεως.

II. Με βάση τα προεκτεθέντα δεν είναι κατά νόμον επιτρεπτή-και ουδέν παράγει έννομο αποτέλεσμα-παραίτηση δικαιούχου από συνταξιοδοτικές παροχές καταβαλλόμενες από το «ΙΚΑ-ΕΤΑΜ» , προκειμένου αυτός (ο δικαιούχος) να αποκτήσει δικαίωμα απολήψεως συμφερωτέρας συντάξεως από άλλον ασφαλιστικόν φορέα (εν προκειμένω από την ΔΕΗ).

III. Επομένως στο δια του σχετικού τεθέν ερώτημα προσήκει αρνητική απάντηση. —

